

ФЕНОМЕН ІНШОМОВНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

У статті проаналізовано поняття "іношомовна академічна компетентність", розглянуто її складники та інтегративні поняття "академічна грамотність", "академічна освіченість", "академічна компетентність" і "академічна зрілість"; створено "опорні сходинки" до академічної майстерності та зрілості, виокремлено ієрархічну послідовність досягнення високої культури наукової мови, визначено її характеристики та послідовність розвитку навичок і вмінь писемного мовлення та наукової комунікації; визначено головні функції академічних умінь і навичок.

Ключові слова: іношомовна академічна компетентність, академічна грамотність, академічна освіченість, академічна зрілість, академічне мовлення.

Постановка проблеми. Першочерговою метою освітнього процесу вважається формування висококваліфікованого мобільного людського капіталу, який, згідно з Законом України "Про вищу освіту", зможе ефективно застосовувати свою професійну компетентність і задовольняти як особисті духовні й матеріальні потреби, так і потреби суспільства.

Водночас важливим завданням сучасної освіти є розвиток у студентів таких професійно-орієнтованих компетентностей, які вможливають їхню професійну мобільність і відповідальність, здатність засвоювати й застосовувати знання в незнайомих ситуаціях та бути затребуваними й визнаними на світовому ринку праці як кваліфіковані спеціалісти [10, с. 134-151]. Тому основним результатом діяльності сучасних ВНЗ має стати не система знань, умінь і навичок, а здатність індивіда навчатися, розвиватися та ефективно застосовувати свої професійні компетентності в соціумі [8, с. 425-427]. ВНЗ покликані створювати таке освітнє середовище, яке сприятиме розвитку особистості, здатної до самореалізації себе як частини соціуму, зокрема релевантно й успішно функціонувати як у вітчизняному, так і в міжнародному науковому просторі. Освітнє середовище має стати осередком формування у студентів академічного мислення та сформувати в них академічну компетентність, яка вможливує досягнення цих завдань і цілей.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Набуття досвіду, управління власною навчальною діяльністю як складною нелінійною відкритою системою, що самоорганізується, відбувається не стихійно. Досвід організації самоосвітньої діяльності студента приводить до розуміння, що основою ефективної самоосвіти виступає академічна компетентність. Поняття компетентності розглядається вченими в аспекті компетентнісного підходу. Сутність компетентності досить повно й різнобічно розкрито у працях І. О. Зимньої, А. М. Новікова, Ю. Г. Татури, Т. Хоффмана, М. А. Чошанова та багатьох інших. Науковці наголошують на тому, що ВНЗ мають сприяти усвідомленню студентом себе як майбутнього фахівця, а надалі – в переході до самооцінки себе як суб'єкта навчальної діяльності та пошуку можливостей для саморозвитку власної академічної компетентності.

Питання якості університетської підготовки фахівців наразі безпосередньо пов'язане з оволодінням предметними компетенціями та з формуванням *іношомовної академічної компетентності*. Експериментальною практикою напрацьовано й педагогічною наукою описано значний арсенал технологічних засобів становлення окремих академічних компетенцій. Разом з тим, незважаючи на зростаючий інтерес дослідників (Т. І. Краснова, С. В. Кривих, П. Д. Кухарчик, А. І. Андарало, А. В. Торхова, О. П. Меркулова, Л. В. Бондарева та ін.) до проблеми *іношомовної академічної компетентності* студента, вона зберігає свою практичну значущість, чим і зумовлена **актуальність** нашого дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Класично академічна компетентність розглядається в контексті володіння академічним письмом і академічним мовленням. Проте в сучасних умовах цей термін набуває нового, ширшого наповнення. Ґрунтуючись на дослідженнях Л. В. Бондаревої, О. П. Меркулової [1; 11; 12] та ін., під *академічною компетентністю* студента ми розуміємо його готовність і здатність орієнтуватися та ефективно освоювати освітнє середовище ВНЗ, планувати й будувати власну освітню траєкторію, самовизначатися та реалізовувати свій потенціал у різних ситуаціях, рефлексувати й регулювати власні емоційно-вольові процеси. Формування академічної компетентності студента передбачає вироблення ефективних схем орієнтування в освітньому середовищі ВНЗ; освоєння знань, умінь, прийомів і способів діяльності, що становлять основу навчання у ВНЗ; усвідомлення відповідальності за процес і результати навчальної діяльності, можливості та обмеження її саморегуляції та самоорганізації, вміння здійснювати рефлексивний аналіз власної навчальної діяльності

та своїх особистісних якостей, що впливають на її ефективність [1]. Становлення *академічної компетентності* передбачає усвідомлення студентами її складників, близьких та інтегративних понять, через прояв суб'єктивної рефлексивної позиції та дослідження інтелектуально-особистісних характеристик студентів як предикторів успішності власного навчання. Останнє піддається реалізації в діяльнісній моделі освіти (системно-діяльнісний підхід, системно-розумово-діяльнісний підхід) [2; 8].

На наш погляд, розвиток академічної компетентності не є можливим без фокусу на розвиток *академічної зрілості* студентів. Тому ми, слідом за Т. Стравою та О. В. Зацепіною, вважаємо за необхідне виокремлення такої категорії, як академічна зрілість студента, яка забезпечує на сучасному етапі нову якість його вчення [3; 18]. Однак, в освітній сфері нині академічна компетентність і академічна зрілість студента, його мотиваційно-ціннісне ставлення до праці не усвідомлюються як необхідна умова підвищення якості академічної підготовки [3]. На початку 2000-х років Т. Страва ввів у науковий обіг поняття "академічна зрілість" і визначив її як інтегральну характеристику зрілих властивостей особистості студента, що вказують на позитивні зміни його особистості, які спрямовані на виконання конструктивних навчальних ролей і прояв активності в процесі навчання [13].

Якщо людина готова і здатна до самостійності, до самореалізації в навчальній діяльності, то це слугуватиме базою розвитку означених якостей у професійній діяльності. В нашому розумінні академічна зрілість стосується головним чином інтелектуальної, емоційної й діяльнісної сфер особистості, а не фізіологічної. Слідом за О. В. Зацепіною та Б. Ф. Ломовим [3, с. 87], ми зараховуємо академічну зрілість до інтенсивності розумового розвитку, який охоплює перехід студента до вищих рівнів абстрактного мислення, тобто містить навички й уміння теоретичного міркування і творчого перетворення. У такому трактуванні показником академічної зрілості є вміння порівнювати думки, виконувати розумові операції на високому рівні абстракції; передбачати результат і перевіряти рішення; критично мислити, помічати суперечності, непослідовність у явищах, процесах, своїх і чужих міркуваннях. Ще одним показником академічної зрілості є здатність студента до рефлексії на своє навчання, поведінку в освітньому процесі, вміння осмислити пред'явлені до нього дидактичні вимоги, усвідомлення своїх можливостей, самокритика тощо.

Щоб стати компетентним в обраній професії та на належному рівні функціонувати в іншомовному науковому просторі, студенту необхідно оволодіти *іншомовною академічною компетентністю*, яка, на нашу думку, залежить від системи домінантних потреб, ідеалів, мотивів і ціннісних орієнтацій студента, й базується на знаннях, навичках, уміннях і способах впровадження навчальної діяльності, а також якостях і властивостях особистості, необхідних для найбільш ефективного виконання академічної роботи іноземною мовою. Суб'єкт навчання стає академічно зрілим студентом, якщо у нього сформувалися теоретичне мислення (тобто обізнаність із науковими поняттями й володіння логікою); довільність навчальної поведінки; вільне володіння засобами навчання і способами діяльності; володіння навичками самоконтролю й самооцінки. Академічна зрілість змінює ставлення до навчання, до педагогів, підвищує ступінь самостійності не лише у вирішенні навчальних, але й складних життєвих, а в майбутньому – професійних проблем.

У нашому розумінні терміни "*академічна грамотність*", "*академічна освіченість*", "*академічна компетентність*" і "*академічна зрілість*" є сходинками до академічних досягнень студента у процесі навчання.

Згідно з дослідниками Б. Г. Ананьєвим, І. Б. Короткіною та ін. [5, с. 137-142], доречно вважати *академічну грамотність* (academic literacy) мінімально необхідним рівнем навчальних досягнень, творчих, світоглядних і поведінкових якостей особистості, які потрібні для включення студента в навчальну діяльність і є стартовою основою для подальшого неперервного розвитку особистості у вищій школі, для нарощування студентом свого освітнього потенціалу. Академічна грамотність – це перша сходинка у становленні академічної культури індивіда, це багаж, з яким школяр згодом стає успішним студентом.

С. В. Кривих визначає академічну грамотність як здатність транслювати академічний письмовий дискурс на базі іншомовних професійно зорієнтованих академічних текстів, критично мислити, підвищувати свою самоосвітню компетентність у навчальних і професійних цілях [7, с. 86-90]. У зарубіжній науковій літературі термін "академічна грамотність" трактується по-різному, але дослідники одноголосно визнають, що вона, насамперед, є комплексом певних навичок і вмінь. І. Лекі [17] вважає ключовими атрибутами академічної грамотності критичне й рефлексивне мислення, здатність до самостійного (автономного) навчання та усвідомлення себе частиною світової академічної спільноти. Дж. Брейн [16] додає до цього переліку здатність інтегруватися в академічну культуру університету, мовне і соціальне середовище країни, в якій студент проходить навчання, та дослідницькі навички. Б. Грін [19], оперуючи поняттям компетентність, розрізняє три основних аспекти академічної грамотності, зокрема: 1) *мовний писемний (операційний компонент)*; 2) *дискурсивно-культурний*; 3) *критичний (спосіб розуміння й інтерпретації знання)*. Підкреслюючи важливість академічної грамотності, К. Хайланд і Л. Хемп-Лайонс вважають її ключовою умовою успішного існування в академічному середовищі. Попри широке трактування досліджуваного поняття, більшість зарубіжних

науковців включають у нього володіння навичками читання і письма, які є показниками здатності й готовності студентів до навчання в університеті та індикаторами їхньої академічної успішності [20].

Під час аналізу зарубіжних досліджень у царині навчання писемного мовлення виявлено, що писемне мовлення є центральним компонентом академічної грамотності. Нещодавно моделлю академічної грамотності слугувала сукупність умінь читати, писати й навчатися [23]. Як вважають М. Лі та В. Стріт, студент виступав у пасивній ролі, а набуття ним певного набору понять відбувалося без урахування соціального контексту [21]. В межах напрямку *New Literacy Studies* була висунена ідея про те, що писемне мовлення є не лише засобом комунікації, а й важливою соціальною практикою [18]. Це означає, що студенти повинні вміти транслювати різні види дискурсу, тобто слідувати мовним і мовленнєвим нормам кожного конкретного виду дискурсу, розуміти його ціннісні установки й тип ідентичності. Ми погоджуємося з думкою Я. В. Зубкової, яка вважає, що в широкому розумінні дискурс є соціально зумовленою організацією мовленнєвої діяльності, це певні принципи, відповідно до яких реальність класифікує та репрезентує себе в той чи інший період часу [4, с. 28-32].

Для вітчизняної системи освіти концепт "*академічна грамотність*" є досить новим. У зв'язку з цим у наукових колах відбувається активне обговорення питань необхідності цілеспрямованого виховання академічної грамотності [5, с. 137-142] і навчання академічного письма (О. І. Квасова, Л. В. Курило, О. Б. Тарнопольский, Т. В. Яхонтова, М. А. Литаєва, Є. В. Талалакіна, А. В. Купріянов, Є. С. Островська, О. В. Вишегородцева, Е. В. Міронов, Т. Д. Венедіктова та ін.). Водночас письму (як рідною, так і іноземною мовами) як важливій комунікативній, когнітивній та соціальній практиці нині не приділяється належна увага (А. С. Роботова, Н. В. Смірнова, І. Ю Щемелева).

Формування академічної грамотності – це не лише розвиток навичок і вмінь читання та писемного мовлення, а й певного способу мислення, що є релевантним для конкретного культурного середовища. Таким чином, можна вести мову про наявність *дискурсивної моделі академічної грамотності* та важливість писемного мовлення як соціальної практики у формуванні здатності стати повноправним членом спільноти, адже сформовані вміння писемного мовлення безпосередньо впливають на академічний прогрес студентів і сприяють їхній успішній соціалізації [22]. Слідом за Т. Ліліс та Н. В. Смірною, ми вважаємо, що академічна грамотність є метапредметною компетенцією, тобто таким складним структурним утворенням, яке інтегрує як традиційні знання, так і інтелектуальні, комунікативні та світоглядні вміння [22; 15]. Концепт академічної грамотності є дуже широким, що спричиняє проблеми з розробленням моделей її становлення в межах конкретної дисципліни та формування *академічної освіченості*.

Академічну освіченість розглядають як грамотність, доведену до суспільно- й особистісно-успішного необхідного максимуму. Це той багаж, що є необхідним для успішного навчання у ВНЗ.

Отже, послідовне та систематичне оволодіння академічними компетенціями робить їх "опорними сходинками" на шляху до академічної майстерності та зрілості [7, с. 86-90] (рис. 1).

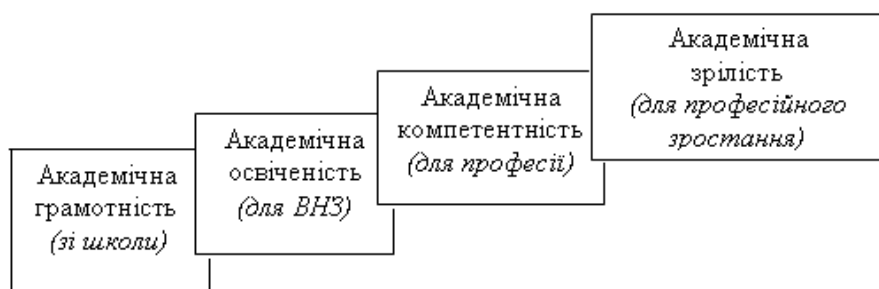

Рис. 1. "Східці" академічних досягнень студента

Поряд з академічною грамотністю, освіченістю й зрілістю інтегральною рисою академічної грамотності на шляху до іншомовної академічної компетентності слід вважати культуру рідної та іноземної наукових мов та володіння академічним мовленням. *Культура наукової мови* – це дотримання норм мови на всіх її рівнях і творчий підхід до їх використання у процесі наукової комунікації. Культура наукової мови вможливує реалізацію науковим текстом тих функцій, які йому притаманні: *когнітивної, епістемічної* (репрезентація наукової інформації), *комунікативної*. Процес навчання культури наукової мови передбачає формування здатності розуміти й аналізувати, а також створювати наукові тексти певної професійної сфери. Таке трактування досліджуваного концепту включає також і культуру наукового виступу; тому очевидною є необхідність оволодіння правилами ораторського мистецтва (риторики), включаючи правила наукового діалогу, а також навичками презентації доповіді з використанням наочних і технічних засобів [15]. Своєю чергою, *академічне мовлення* вирізняється точністю мислення, чіткістю, ясністю й бездоганною логічністю; воно позбавлене будь-якої двозначності та характеризується використанням спеціальної термінології, дотриманням стилю академічної мови,

аргументованістю, доказовістю. Такий стиль мовлення притаманний тезам чи науковій доповіді, реферату, повідомленню, огляду, науковій лекції, бесіді чи дискусії.

У зарубіжній практиці поняттю "культура наукової мови" відповідає поняття *academic skills*, *academic literacies* (академічні вміння), що включає *academic reading* (академічне читання), *academic writing* (академічне письмо) і *academic report (speaking)* (академічну риторичку). *Academic skills* є предметом викладання дисципліни *English for Academic Purposes* (англійська мова для академічних цілей). Крім того, існують також поняття *scholarly / scientific writing (writing a scientific paper, research writing)* – письмо для наукових цілей, або, точніше, підготовка наукового тексту, і *scholarly / scientific writer* – людина, яка пише наукові тексти; *research reading (reading in a scientific context)* – читання для дослідження; *research speaking (speaking at scientific meetings)* – академічне красномовство, усний публічний виступ. Перераховані вміння по суті є вищими формами академічних умінь (*academic skills*) і об'єднуються поняттям *communicating in science* – наукові комунікативні вміння. У контексті цих термінів рівень культури наукової мови можна представити у вигляді піраміди [14, с. 132], вершиною якої є наукове письмо: розвиток навичок і умінь писемної наукової мови залежить від рівня сформованості загальних навичок письма (основа піраміди), а також умінь академічного письма (рис. 2). Передбачається, що загальні навички письма формуються на шкільному етапі навчання, а вміння академічного письма – на старших курсах ВНЗ, при цьому вони повинні постійно вдосконалюватися.

Рис. 2. Розвиток навичок і умінь писемного мовлення

Система академічних умінь і вміння наукової комунікації також можуть бути представлені у вигляді піраміди (рис. 3), основою якої є читання академічних і наукових текстів, в середині розташовується писемне мовлення, а вершиною є навички і вміння публічного виступу [9]:

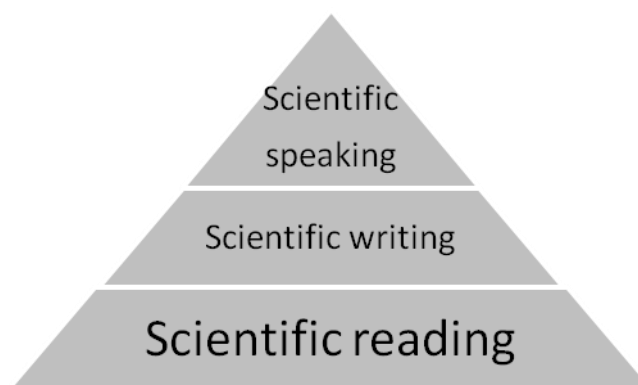

Рис. 3. Розвиток навичок і умінь наукової комунікації

Слідом за М. А. Литаєвою та С. В. Талалакіною [9, с. 178-201], ми вважаємо, що академічним умінням притаманні такі характеристики: вони є багатокомпонентним явищем, яке містить комунікативні, інформаційні, міжкультурні (світоглядні), навчальні (орґдіяльнісні, методологічні) та творчі вміння; жоден із компонентів академічних умінь не може бути автоматизований і доведений до несвідомого виконання; вони призначені для здійснення комунікативної, інформаційної, пізнавальної, творчої діяльності в науковому (академічному) середовищі; їх використовують для читання наукової та науково-популярної літератури, створення власних наукових текстів (передусім, статей) і усного

представлення результатів наукової діяльності у вигляді презентацій на конференціях, семінарах та інших наукових зустрічах; сферою їхнього застосування зумовлені чіткий компонентний склад, структура і низький ступінь їхньої варіативності поза академічним контекстом; вони мають бути цілеспрямовано сформовані й можуть удосконалюватися у процесі академічної діяльності; вони є універсальними, носять надпредметний характер і, сформовані в межах однієї дисципліни, можуть бути перенесені на інші предмети та інші види діяльності.

Висновки. Отже, іншомовна академічна компетентність студента відіграє роль основи професійної компетентності фахівця, його подальшого самовдосконалення й саморозвитку. Формування цієї компетентності передбачає усвідомлення студентами її складників та прояв їхньої суб'єктної рефлексивної позиції. У процесі становлення комплексу навичок, умінь, здатностей і особистих якостей студента, що забезпечують успішність його навчання у ВНЗ і функціонування в певному науковому середовищі, важливу роль відіграє розуміння ним дійсного стану своєї академічної компетентності. Водночас поступове, тривале та послідовне оволодіння предметними компетенціями на шляху до академічної зрілості стане запорукою професійного зростання та опанування іншомовною академічною компетентністю на належному рівні.

Перспективу подальшого вивчення заявленої теми ми вбачаємо в розробці релевантної моделі навчання та відповідної системи вправ.

Використані джерела

1. Бондарева Л. В. Академическая компетентность как ресурс профессиональной подготовки психолога образования / Л. В. Бондарева, О. П. Меркулова // Теоретические и прикладные проблемы психологии образования : сб. науч. ст. / под ред. Н. В. Нижегородцевой. – Ярославль : Изд-во ЯГПУ, 2012. – С. 14–19.
2. Громько Ю. В. Мыследеятельностная педагогика: теоретико-практическое руководство по освоению высших образцов педагогического искусства / Ю. В. Громько. – Минск : Технопринт, 2000. – 376 с.
3. Зацепина О. В. Формирование академической зрелости как фактор самовоспитания студента [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://new.elib.altstu.ru/dissert/conferenc/2010/02/pdf/117zatsepina.pdf>
4. Зубкова Я. В. Конститутивные признаки академического дискурса // Известия ВГПУ. – 2009. – Вып. 5. – С. 28–32 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/konstitutivnye-priznaki-akademicheskogo-diskursa>
5. Короткина И. Б. Академическое письмо: на пути к концептуальному единству / И. Б. Короткина // Высшее образование в России. – 2013. – № 3. – С. 137–142.
6. Краснова Т. И. Культура академической учебы студентов: дефициты и запросы / Т. И. Краснова // Диалог. – 2013. – № 4. – С. 9–13.
7. Кривых С. В. Формирование академической зрелости студентов вуза / С. В. Кривых // Человек и образование: Академический вестник Института образования взрослых Российской академии образования. – 2011. – № 4(29). – С. 86–90 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-akademicheskoy-zrelosti-studentov-vuza>
8. Лебедкова Н. В. Формирование ключевых компетенций у студентов через применение ИКТ / Н. В. Лебедкова, А. Н. Шушакова // Молодой ученый. – 2012. – № 4. – С. 425–427.
9. Лытаева М. А., Талалакина Е. В. Academic skills: сущность, модель, практика // Вопросы образования. – 2011. – № 4. – С. 178–201 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/academic-skills-suschnost-model-praktikaacademic-skills-suschnost-model-praktika>
10. Плеснер Х. Ступени органического и человек. Введение в философскую антропологию / Х. Плеснер // Проблема человека в западной философии: сб. переводов с английского, немецкого, французского / сост. и послесл. П. С. Гуревича; общ. ред. Ю. Н. Попова. – М. : Прогресс, 1988. – С. 96–151.
11. Пономаренко Г. О. Значущі освітні компетенції студента: дефінітивний аналіз / Г. О. Пономаренко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – № 63. – Херсон, 2013. – С. 232–238 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_63/47.pdf
12. Смирнова Н. В. Академическая грамотность и письмо в вузе: от теории к практике / Н. В. Смирнова // Высшее образование в России. – 2015. – № 6. – С. 58–64.
13. Страва Т. Академическая зрелость как интегральная ценность и показатель готовности студентов к профессиональной деятельности: дис. ... д-ра. пед. наук / Т. Страва. – М., 1999. – 315 с.
14. Федорова М. А., Завьялов А. М. Развитие культуры научной речи в техническом университете / М. А. Федорова, А. М. Завьялов // Высшее образование в России. – 2013. – № 3. – С. 132.
15. Шестак В. П. Формирование научно-исследовательской компетентности и "академическое письмо" / В. П. Шестак // Высшее образование в России. – 2011. – № 12. – С. 115–119.
16. Braine G. Academic Literacy and Nonnative Speaker Graduate Student / G. Braine // J. of English for Academic Purposes. – 2002. – Vol. I(1). – P. 59–68.
17. Leki I. Writing, Literacy and Applied Linguistics / I. Leki // Annual Review of Applied Linguistics. – 2000. – Vol. 20. – P. 99–115.

18. Gee J. P. The new literacy studies: From "socially situated" to the work of the social / D. Barton, M. Hamilton, R. Ivanic (Eds.) // *Situated literacies: Reading and writing in context*. – London : Routledge, 2000. – P. 180–196.
19. Green B. The new literacy challenge / B. Green // *Literacy Learning: Secondary Thoughts*. – 1999. – Vol. 7(1). – P. 36–46.
20. Hyland K., Hamp-Lyons L. EAP: issues and directions / K. Hyland, L. Hamp-Lyons // *J. of English for Academic Purposes*. – 2002. – Vol. I(1). – p. 1–12.; Hamp-Lyons L. English for Academic Purposes / L. Hamp-Lyons // *Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning* / ed. by E. Hinkel. N. Y. – 2011. – Vol. 2. – P. 89–105.
21. Lea M. R., Street B. Student writing in higher education: An academic literacies approach / M. R. Lea, B. Street // *Studies in Higher Education*. – 1998. – No. 23(2). – p. 157–172.
22. Lillis T. M. Student writing: Access, regulation, desire / T. M. Lillis. – London : Routledge, 2001. – P. 212.
23. Maloney W. H. Connecting the texts of their lives to academic literacy: Creating success for at-risk first-year college students / W. H. Maloney // *Journal of Adolescent & Adult Literacy*. – 2003. – No. 46(8). – P. 664–672.
24. Street B. Literacy and development: Ethnographic perspectives / B. Street. – London : Routledge, 2001. – P. 240.

Белецкая В. С.

ФЕНОМЕН ИНОЯЗЫЧНОЙ АКАДЕМИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В СОВРЕМЕННОМ НАУЧНОМ ДИСКУРСЕ

В статье проанализировано понятие "иноязычная академическая компетентность", рассмотрены ее составляющие и интегративные понятия: "академическая грамотность", "академическая образованность", "академическая компетентность" и "академическая зрелость"; созданы "опорные ступеньки" к академическому мастерству, выделена иерархическая последовательность достижения культуры научного языка и его характеристики, последовательность развития навыков и умений письменной речи, а также навыков и умений научной коммуникации, определены главные функции академических умений.

Ключевые слова: *иноязычная академическая компетентность, академическая грамотность, академическая образованность, академическая зрелость, академическая речь.*

Biletska V. S.

FOREIGN LANGUAGE ACADEMIC COMPETENCY IN MODERN SCIENTIFIC DISCOURSE

Analyzed in the article is the concept of "foreign academic competency"; given in it is a survey of recent publications in the area and explained is its role as the basis of professional competency of specialists, their further self-development; examined is the concept's integrative components such as "academic literacy" (with its writing operational, discursive / cultural and critical components), "academic awareness", "academic competency" and "academic maturity" which appear to be the "basic steps" to academic excellence, and shown is the correlation between them. Also summarized are the main functions of scientific texts (cognitive, epistemic and communicative) and highlighted are the characteristics of academic speech (which is distinguished by the accuracy of thinking, clarity and impeccable logic, the use of special terminology; devoid of any ambiguity etc.). Distinguished is the hierarchical sequence of achieving a high culture of scientific language that reveals a number of important characteristic features; the development of skills in writing (that goes up from general writing to academic writing and then to scientific writing) and skills and abilities of academic speaking (that goes up from scientific reading to scientific writing and to scientific speaking); as well as differentiated are the notions of 'scholarly / scientific writing', 'scholarly / scientific writer', 'research reading', 'research speaking' which are united by the generalizing notion of 'communicating in science'. Highlighted is a multi-agent structure of academic skills and their important functions as they are a multi-component phenomena that contain communicative, informative, intercultural, educative, active, methodological and creative skills, none of which can be automated and brought to the unconscious execution since they are only intended for the implementation of communicative, informative, cognitive and creative activities in the academic environment.

Key words: *foreign language academic competency, academic literacy, academic awareness, academic maturity, academic speaking.*

Стаття надійшла до редакції 03.10.2017.